

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת עקב

אור

דברים גדולים מתחילים במעשים הקטנים:

דברים פרק ז (יב) וְהָיָה עֲקֵב תִּשְׁמָעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֵת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁפַּע לְאַבְתָּיִךָ: (יג) וְאַהֲבֶה וּבְרַכְךָ וְהִרְבֶּה וּבְרַכְךָ פְּרִי-בִטְנֶיךָ וּפְרִי-אֲדָמָתְךָ הַגֵּנֶה וְתִירְשֶׁן וְיִצְחָרְךָ שְׁנֵי-אֲלֻפֵיךָ וְעִשְׂתָּרְתָּ צִאֲנֶה עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נִשְׁפַּע לְאַבְתָּיִךָ לְתֵת לְךָ:

ופרש"י דברים פרשת עקב פרק ז פסוק יב והיה עקב תשמעון, אם המצות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון: וכן מבואר במסכת עבודה זרה דף יח ע"א והיינו דאמר ר' שמעון בן לקיש, מאי דכתיב [תהלים מט] עון עקבי יסבני? עונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה, מסובין לו ליום הדין.

שאלה:

א) עלינו להבין לפי ביאור חז"ל ורש"י התורה מתייחסת דווקא למצוות ולעברות הקטנות שאדם דש בעקביו ותולה את הברכה והשפע בזה שהאדם נשמר מהם, ולכאורה הדבר נראה הפוך שהעיקר המעשים הגדולים ועליהם מגיע כל הברכות?

הרוח הנושבת בציבור:

אחת המשימות החשובות בבניית הבית היהודי ברוח ישראל סבא צריכים כל זוג לדעת שבכדי לעשות דברים גדולים הכל מתחיל בדברים הקטנים לטוב ולמוטב, מאחר וכל דבר גדול נעוץ ומתחיל מהדבר הקטן, ולצערנו מוסכמות החברה שעיקר ההתייחסות הוא דוקא לדברים ומעשים גדולים שיש להם משמעות אך לפעולות ומעשים קטנים אין נותנים את הדעת על כך, וכן הרוח הנושבת בציבור ערך האדם והדבר נמדד לפי גודל המעשים וכמות הפעולות עד כמה שהדבר יותר גרנדיוזי יש לזה פרסום ותהודה והערכה וכבוד ואפילו אות הוקרה ופרס נובל, ואף גם זאת כאשר רוצים למנות לאיזה תפקיד ציבורי בודקים את האדם בקרידיט שיש לו במעשיו הגדולים והפעילות הציבורית שנתנסה בה ולפי כרטיס הביקור שלו עד כמה נתפרסם שמו בתקשורת נקבע גורלו, ולכן כל אדם נמשך להשיג ולהגיע לפעולות ומעשים אשר יהיו לו לכבוד ולתפארת והדבר נותן לו סיפוק גדול, כמו כן במעשים השלילים בדומה לכך כל אדם מתרחק מכל מעשה חמור לרצוה ולשדוד ויותר המעשים כפי הנראה הומרתן לאדם לפי דרגתו, אולם התורה מלמדת אותנו שדווקא מבחן האדם הוא במעשים הקטנים כי במעשים גדולים יש סיבות היצוניות המניעים את האדם בפעולותיו ומעשיו לטוב ולמוטב ולא מפני הקניין הפנימי והנפשי לעשות רצון השם אלא מפני השפעת והתחשבות בסביבה והחברה, לעומת זה במעשים הקטנים שאין איש שם על לב ולא מקבלים שום התייחסות והערכה וק"ו אות הוקרה או פרס נובל ולמרות זאת האדם עושה מעשה טוב או נמנע ממעשה שלילי קל, הדבר מראה את תכונות האדם וגדולת האדם שהקניין הפנימי והנפשי שלו רוצה לעשות רצון השם ולא לספק יצריו לכבוד ולתפארת, כך הדבר בעבירות חמורות כל אדם יודע להיות זהיר בהן מפני הומרתן לעומת עברות קלות בעיני האדם אינו מתייחס אליהן ודש אותן בעקביו, ודווקא בזה נמדד האדם בהיות וחובת האדם להתבונן ולהסתכל מי המצווה ולא מה ציווה וכיון שהמצווה את שניהם הוא אחד מלך מלכי המלכים צריך להתייחס להם בשווה בזהירות ובאותה רצינות, הרי לך שמבחן האדם במעשיו לטוב ולמוטב דווקא במעשים קטנים מתברר האם נעשים מפני חשבונות תאוה וכבוד ובושה מהסביבה והחברה או נעשים מתוך קניין פנימי לעשות רצון השם יתברך, ולזאת כל בית הרוצה לשמור על אופיו ולהצליח בבניין הבית הייבים להיות נזהרים בדברים הקטנים הן בקיום המצוות והן בעבירות ורק בדרך זו הבית הולך ונבנה ברוח התורה.

דברי חז"ל ממה דוד המלך היה מפחד:

והן הם דברי דוד המלך כמבואר בילקוט שמעוני תהלים רמז תשנח למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. אמר דוד תרי"ג מצות נתת לנו קלות וחמורות, איני ירא מפני מצות חמורות שבתורה מפני שהן חמורות, אלא מפני הקלות, אותן שבני אדם אין משגיחין עליהם ומשליכין אותן תחת עקביהן, ואתה אמרת הוי זהיר במצוה קלה כבמצוה חמורה, לכן הוא אומר עון עקבי יסובני, וכה"א והיה עקב תשמעון, מצות שאדם דש בעקביו. וכה"א בשמרם עקב רב, הצפון לשומר מצות קלות. וכה"א ארח חיים פן תפלים נעו מעגלותיה לא תדע. וכה"א מכל משמר נצור לך. ארשב"ל עונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה מסבבין אותו לעולם הבא, ולכך נענשה בתו של רבי חנינא, וגו' ע"כ. וכבר אמרו חז"ל במסכת סוכה דף נב ע"א כדדרש רבי יהודה: לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכין, והללו בוכין. צדיקים בוכין ואומרים: היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה! ורשעים בוכין ואומרים: היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה! ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמהם, שנאמר כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא. אמר רבי אסי: יצר הרע, בתחילה דומה לחוט של

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

בוכיא, ולבסוף דומה כעבותות העגלה, שנאמר הוי מושכי העון כחבלי השוא וכעבות העגלה הטאה ע"כ. ואפ"ל על כך רמז שלמה המלך בפסוק בשיר השירים פרק ה פסוק ט (ט) אִסְחֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיךָ מִירַת פָּסֶף וְאִסְדָּלַת הִיא נִצְוָר עָלֶיךָ לֹחַ אָרֶז: אִם כֹּאשֶׁר בּוֹנִים אֶת הַבַּיִת עוֹשִׂים הוֹמָה שְׁלֹא נִיתֵן לְהַעֲבִיר דְּרַכָּה מִקַּטָּן וְעַד גְּדוֹל כִּי שֶׁנִּשְׁמָרִים וְנִזְהָרִים בְּדַבְרֵים הַקְּטָנִים בֵּית כֹּזֵה יִכּוֹל לְהִיּוֹת מִירַת כֶּסֶף מִגְּדָל אֹר, אִלּוּם אִם מִבְּנֵה הַבַּיִת כֹּדֶלֶת אֲשֶׁר פְּעָמִים סְגוּרָה וּפְעָמִים נִפְתַּחַת אִין מִיְכוֹי לְהַצְלַחַה וְאוּלַי אֲפֶשֶׁר לְתַלּוֹת שְׁלֹט קַטָּן עַל הַבַּיִת הַזֶּה.

אין הקדוש ברוך הוא נותן גדולה לאדם עד שבדקקהו בדבר קטן:

והדבר מפורש במדרש שמות רבה פרשת שמות פרשה ב סימן ג ד"א ומושה היה רועה הה"ד (משלי ל) כל אמרת אלוה צרופה אין הקדוש ברוך הוא נותן גדולה לאדם עד שבדקקהו בדבר קטן ואח"כ מעלהו לגדולה, הרי לך שני גדולי עולם שבדקן הקדוש ברוך הוא בדבר קטן ונמצאו נאמנים והעלן לגדולה, בדק לדוד בצאן וכו', וכן במושה הוא אומר וינהג את הצאן אחר המדבר וכו'. ויותר מבואר בשמות רבה פרשת שמות פרשה ב סימן ב וכו'. וכתב לבאר בספר שפתי דעת להגר"ה פרידלנדר משגיח דפונביז' זצ"ל: הקב"ה בחן את דוד אם מתאים למלך בהנהגת הצאן: הנה מצאנו בחז"ל שהקב"ה בוחן את הצדיקים אם הם מתאימים לתפקידים החשובים שרוצה לתת להם כך אמרו שמות רבה ב-ב ולמי בוחן לצדיק שנאמר תהילים יא-ה ה' צדיק יבחן' ובמה הוא בוחנו במרעה צאן בדק לדוד בצאן ומצאו רועה פה לפני שהקב"ה בחר בדוד להיות מלך על ישראל עשה לו בחינה אם הוא מתאים להנהיג את עם ישראל. לפי הבנת השכל האנושי וכמקובל באומות הכישורים הנדרשים ממי שמועמד ומעודד לתפקיד של מנהיגות וריבוי הפעלים והמעשים שעשה בעבר שעליו להציג כדי לזכות בתפקיד הן, לדוגמא בוישר הדיבור דהיינו כשרון נאום מעולה ומבריק, והיכולת לשכנע ולהטות לב בני אדם לקבל את דבריו, כשרון מנהיגות להיות תקיף בדעתו, אבל לא לנהוג בפזיזות אלא בזחירות, ובנוסף לכך עליו להראות עבר של עסקנות ופעילות ציבורית מסועפת ומפורסמת. ואילו השי"ת לא בחן את דוד באף אחת מהנקודות שמנינו אלא בגישתו לצאן שאותו הנהיג, וכך אמרו שמות רבה שם שנאמר תהילים עה-ע ויקחהו ממכלאות צאן' מהו ממכלאות צאן, מכלאות הצאן הוא המקום בו סוגרים ועוצרים את הצאן מלצאת למרעה ובוה נבחן דוד, וכך היה נוהג היה מונע הגדולים מפני הקטנים וכו' כי אם היה מוציא את כולם יחד היו הבחורים ההוקים משתלטים בכח על העשב הרך שגם להם יותר נעים לאכול את הרך ומגרשים את הקטנים והזקנים ולא היה נשאר לקטנים ולזקנים עשב שראוי להם לאכילה, ולכן הוציא את הצאן אל המרעה סוגים סוגים כדי שכולם יאכלו, אמר הקב"ה מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כוחו יבוא וירעה בעמי, הדא הוא דכתיב תהילים עה-עא מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו" נמצא שהמבחן היה בשלימות מידת החסד כי הקדשת המחשבה איך להיטיב עם כל סוגי הצאן והדאגה לכך שכולם יקבלו את הטוב ביותר עבורם נובעים ממדריגה גבוהה של חסד, אך עדיין צריך להבין למה הבחינה היתה בחסד עם צאן ולא בחסד עם בני אדם, התשובה היא כי עשיית חסד עם צאן הוא חסד נקי וטהור בלי כוונות אחרות כאשר הכוונה היחידה היא חסד לשם חסד, משא"כ חסד עם בני אדם, כי הצאן לא יכירו לו טובה ולא יתנו לו תודה על מה שעשה למענם, גם שם טוב ופרסומת לא יעשה לו מחסד שכזה שאף אדם לא יודע ממנו, ומקבלי הטובה אינם מבינים בכלל שנעשה עמם חסד, הכלל הוא שבעל החסד השלם שהרצון להיטיב עם הבריות ממלא את לבו והוא משתוקק להתחמד עושה חסד עם כל יצור ולא דוקא עם בני אדם, ובאמת המידה הרמה של חסד מושלם כזה נבחן דוד כמה חסד השקיע בהנהגת הצאן, סיבה נוספת לכך שהשי"ת בחן את דוד בעשיית חסד עם הצאן כי הקב"ה מנסה את האדם ובוחן את מדריגתו דוקא בדברים קטנים ובהתנהגותו בחיי השיגרה שבכל יום, כי לפעמים כאשר אדם עומד בפני נסיון גדול וקשה והוא מודע לכך שזו עת נסיון יתכן שאף מי שאינו בעל מדריגה גבוהה יתאמץ לעמוד בנסיון ואף יצליח בכך וא"כ ההצלחה הזו אינה משקפת את מצבו האמיתי והתמידי של המנוסה, אבל הנסיונות הפעוטים שבחיי היום יום שאדם אינו רואה בהם נסיון כלל ואינו מתאמץ במיוחד לעמוד בהם כזה נמדד ונבחן מצבו האמיתי ומדריגתו הרוחנית בחן השי"ת את דוד במידת החסד התנהגותו היומיומית בעבודתו עם הצאן וכאשר שם נתגלתה מעלת החסד הגדולה שבו היתה זו הוכחה לרום מדריגתו בחסד. גם את המלך הראשון בישראל משה רבינו בחן השי"ת במידת החסד עם הצאן כמו שאמרו חז"ל שמות רבה ב-ב ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן אמרו רבותינו כשהיה משה רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו נודמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא עייף אתה הרכיבו על כתפו והיה מהלך, לא זו בלבד שמושה לא התרעם על כך שהגדי ברח אלא שהמל עליו על שרץ והתעייף ולכן הרכיבו על כתפו, יש להבין וכי רק הגדי רץ ומשה לא והרי רץ אחריו לתופסו ובודאי גם משה התעייף ואולי אף יותר מהגדי וא"כ מדוע מצא לנכון לשאת אותו על כתפו, התשובה היא שמושה

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

רבינו לא עשה השבונות כאלו מי יותר עייף אלא מתוך מידת החסד והרחמים שהיתה בו והרצון להיטיב לא חשב על עצמו רק על הזולת ואפילו שהזולת במקרה הזה לא היה בן אדם כמותו אלא גדי המל עליו ונטלו על שכמו ומכיון שעמד במבחן החסד באופן נשגב שכזה אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך חיך אתה תרעה צאני ישראל.

אפילו גדול מזכה הרבים נמדד במעשה קטן:

כמו כן ניתן ללמוד יסוד הנ"ל מדברי חז"ל במסכת בע"ז דף י"ח ע"א ת"ר כשהלה רבי יוסי בן קסמא הלך רבי הנינא בן תרדיון לבקרו א"ל הנינא אחי אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכה שההריבה את ביתו ושרפה את היכלו והרגה את חסידיו ואיבדה את טוביו ועדיין היא קיימת ואני שמעתי עליך שאתה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונה לך בחיך, א"ל מן השמים ירחמו, א"ל אני אומר לך דברים של טעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו, תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ס"ת באש, אמר לו ר"ה בן תרדיון רבי מה אני לחיי העוה"ב, א"ל כלום מעשה בא לידך, א"ל מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה וחלקתים לעניים, אמר לו יהא חלקי מחלקך, ופירש"י הואיל והיית וותרן בממונך ע"כ. והדבר תמוה ביותר הרי מדובר על מעשים כבירים וגדולים ונוראים עשה ר"ה בן תרדיון סיכן את חייו מסר נפשו עבור התורה ולומדיה עבור הרבצת תורה מקדש שם שמים ברבים ובכ"ז כל זה אינו מספק ואין נושא חן בעיני ר' יוסי בן קסמא, ורק פעולה אחת ומצוה אחת של הפסד ממונך כמה מטבעות כאשר נתחלף לו מעות צדקה מעשה זה עורר בעיניו התפעלות עד כדי כך שאמר לו יהא חלקי מחלקך, אלא מעשה זה של החלפת מעות במעות של צדקה היה בינו לבין הקב"ה אין אנשים שראו ואין אנשים שיפרסמו מעשה זה וישלמו לו עבור זה כבוד מעשה קטן זה זך ונקי גלוי לעיני הקב"ה לכן התפעל ואמר בטוה אני בשביל מעשה זה חלקך בג"ע ויהיה חלקי מחלקך, לעומת מסירות נפש ללמד תורה ברבים במצב של סכנה יש לזה אהדה והערכה ציבורית ודבר זה יכול לדחוף את האדם לעשותו מפני הכבוד ולכן לא התייחס אליו רבי יוסי בן קסמא.

מדוע האדם נבחן בדברים קטנים:

וכתב הגרא"א דסלר זצ"ל בספרו מכתב מאלוהו חלק ג עמ' קז בשם אביו שבדברים גדולים אין המדרגה האמיתית של פנימיות האדם ניכרת שכן הרבה התלהבות היצונית עושה, אולם בדברים קטנים שלכאורה אין להם ערך וחשיבות דווקא בהם מתגלה פנימיותו של האדם וזוהי מדרגתו האמיתית. גם בכתבי הסכא מקלם ח"ב דף תקמ"ט מביא יסוד זה עד כמה שאדם נבחן במעשים הקטנים ולא במעשים הגדולים שבאים לו מכח ההתפעלות.

דאגה לתלמיד בודד שמתקשה בלימודו משפיע על כל הדור:

ועוד יותר חז"ל מלמדים אותנו במסכת עירובין דף נ"ד ע"ב רב פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ארבע מאה זימני וגמר יומא חד בעייה למלתא דמצוה תנא ליה ולא גמר א"ל האידנא מאי שנא א"ל מדהיא שעתא דא"ל למר איכא מילתא דמצוה אסחאי לדעתאי וכל שעתא אמינא השתא קאי מר א"ל הב דעתך ואתני לך הדר תנא ליה ד' מאה זימני אחריתי נפקא בת קלא וא"ל ניהא לך דליספו לך ד' מאה שני או דתיזכו את ודרך לעלמא דאתי אמר דניזכו אנא ודריי לעלמא דאתי א"ל הקב"ה תנו לו זו וזו. ממעשה זה חז"ל מלמדים אותנו שבשביל תלמיד אחד המתקשה בלימודו חסר כישרונות שאולי כל ההשקעה לכטלה, אך למרות זאת עמל ויגע ר' פרידא בכל לבו ורצונו שתלמיד זה יבין את סוגית הגמרא היה חוזר לו ארבע מאות פעם ובמקרה זה חזר לו שמנה מאות פעם שנראה שהדבר ביטול תורה ממש ואף שנגרם הדבר באשמת התלמיד בכל זאת ישב וחזר לו עוד ארבע מאות פעם, מעשה זך זה ללמד תורה ליחיד היה בכוחו לזכות לכל בני דורו לחיי נצח, וכן להשפיע על ר' פרידא שיוסיפו לו עוד ארבע מאות שנים על חייו, יותר מללמד תורה לרבים ולא לפים, ועניינו כדברנו שאין אנו יודעים ערך תלמיד אחד או עני אחד במעשה אחד זך ונקי לשם מצוה כחו גדול בשמים לאין ערוך ואין שיעור.

מעשה עם רבי ישראל סלנטר:

וכבר ידוע המעשה עם רבי ישראל סלנטר בערב יוהכ"פ לפני סעודה המפסקת בשעה שהכל נחפזים לקבל את היום הקדוש ולרוץ לבהכנ"ס ביקש ר' ישראל מסלנט את השמש שיקרא אליו בחור עני אחד שהיה אורח מקובנה, וכאשר בא הבחור לקח רבי ישראל נייר וכתב לו מכתב המלצה לטובת איזה ענין שביקש אותו בחור לפני זמן מה, וכאשר נשאל רבי ישראל וכי אין הדבר סובל דיחוי לאחר יוהכ"פ, אמר רבי ישראל מסלנט כי נזכר שבחור זה מחכה למכתב עוד לפני יומיים לכן לא רוצה להחמיץ חסד וטובה זו קודם יום הקדוש כדי שלא יכנס הבחור ליוהכ"פ מתוך צער ודאגה על כך, כך היא דרגתם של גדולי ישראל לשים לב ולהתבונן אף לדברים קטנים אפילו בזמן שעוסקים בעניינים רמים ובזמנים גדולים ונשגבים.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מעשה עם מרן הרשל"צ רבנו עובדיה זצ"ל:

מעין הדברים הנני מספר מעשה שהיה בידי עם מרן רבנו עובדיה זצ"ל אשר הגשתי לו את ספרי שו"ת דרך המלך ח"ב על סת"ם לקבל הסכמתו והנה לצערנו נפטרה הרבנית באותו זמן והלכתי לנחם בתוך השבעה וכידוע שהיה מאוד בוכה על פטירתה כמובן שלא עלה על דעתי לבקש או לשאול על ההסכמה, אולם בעוברי לאחר התפילה יחד עם הציבור לפניו לנחם לא שת ליבו בתהילה מרוב מכאובו אך בנו שיבדל לחיים טובים הרשל"צ רבנו יצחק יוסף שליט"א אשר היה יושב סמוך אליו הסב את לב אביו ואמר לו שהרב מלכא ניהם, ותיכף קראני שנית והתנצל שלא שם ליבו והופתעתי לדבריו כאשר קרא למזכירו דאז הרב רענן וביקשו שילך איתי כעת ללשכה ויתן לי את ההסכמה על הספר שהוא כבר הכין אותה, נסיתי לדחות ולמנוע הדבר בשעה קשה כזו אך למותר ועמד על כך. כולם נדהמו לגודל מידותיו וענותנותו והשיבתו על הזולת גם בעת הקשה ביותר.

המסר של מרן הרב ש"ך בכנס ברכת המזון מתוך סידור:

זכורני באחד הכנסים הגדולים בתקופת הזוהר שכולם ציפו למוצא פיו ולמאמרו של מרן הרב ש"ך זצ"ל וכל התקשורת התענינה דיבר על ברכת המזון מתוך הסידור ולא בעל פה, כמה הדבר היה נראה מאוד פשוט ולכאורה חסר מסר? אולם מרן הרב ש"ך רצה ללמד גדולת האדם לא נמדדת כמה שהציל אדם ממות אלא בדברים הקטנים שאדם דש בעקביו שיהיה בהן זהיר תמיד שאלה מעשים שאין עליהם שום רעש ואהדה ושם נמדד האדם. והוא היה משמש דוגמה מעשית כיצד התייחס לכל אדם ולבקשתו אפילו יהיה אדם פשוט ביותר, וגם לבנות סמינר אור החיים שהיו בקביעות פוקדות את ביתו להתייעץ והיה במאור פנים מתייחס לכל בקשה והיה מורה בגופו בשביל דבר פעוט שנתבקש עד שפעמים רבות תמהו מדוע נצרך לטרוח הרי אין ספק שמספיק הרמת טלפון מבלי לטרוח העניין היה מסתדר, אולם הוא תמיד רצה ללמד עד כמה צריך להתייחס לכל מעשה ולו הקטן ביותר ברצינות ומסירות כי בזה נמדד גדולת האדם באמת, ובזה זוכה לכל הברכות הכתובות בתורה.

עוד מעשה עם הרב ש"ך:

מסופר על הרב שך פעם נערה מעדות המזרח שהייתה בודדה והפצה להשתדך עם בחור מחיפה הייתה נבוכה ולא ידעה כיצד לברר פרטים אודות הבחור בצר לה פנתה לגרא"מ ש"ך זצ"ל וביקשה שיתקשר לאחד מאנשיו בחיפה ויברר פרטים על הבחור הגרא"מ ש"ך הקשיב בהתעניינות והבטיח לברר אודות הבחור לאחר שעזבה הנערה את החדר פנה אל אחד מנאמני ביתו איזה מכר יש לנו כאותה עיר ^ הלה נקב בשמו של רב מפורסם נצלצל אליו ושאל אותו ^ אמר הגרא"מ ש"ך אולם תוך כדי דיבור התחרט לא בוא וניסע אליו ^ לנסוע ^ התפלא הלה למה לנסוע ^ כי דרך הטלפון לא אוכל לדעת אם המידע הנמסר לי הוא מדויק ואמין כשיושב אני מול אדם הרי יכול אני לראות בעיני מה מידת האמינות של המידע שהוא מעביר לי ^ וכך נסע ראש הישיבה הטרווד עד למעלה מראשו כדי לברר פרטים עכור נערה אלמונית בת ישראל כאילו הייתה זו בתו ממש.

מוסר השכל:

הראת לדעת כי בכדי לבנות בית ולהגיע להישגים גדולים הכל מתחיל מהדברים הקטנים וכאשר בונים את ביתם בתשומת לב ובחשיבה על הדברים הקטנים רק מזה אפשר להגיע גם לדברים גדולים, בהיות ודוקא הדברים והפעולות והמעשים הקטנים משקפים את הקניין בנפשו של האדם, ולזאת בכדי להצליח בבניין הבית חובה על כל זוג להיות נזהר ונשמר בדברים הקטנים לדוגמה איזה עתונים נכנסים לבית לא להתפשר ולהתייחס לכך זה לא נורה כי כך דרכו של היצר, וכן בכשרות ובצניעות ובקיום המצוות ובתפילה והחסד אם מזלזלים בדברים הקטנים מתוך תפיסה שזה לא כל כך נורא סופם לזלזל בדברים גדולים וליפול ברשת היצר כמאמר חז"ל שדרכו של היצר להפיל את האדם דווקא בדברים קטנים שאין האדם מייחס להן חשיבות עד אשר נעשים כעבותות, ודוקא מכך פחד דוד המלך, אולם אם מתחילת דרכם או מתחילים מעכשיו לתת את הדעת גם על המעשים והדברים הקטנים לטוב ולמוטב רק בדרך זו אפשר לזכות להקנות את זה בנפשם על ידי ההתמדה בהן ובכך הולכים וגדלים עד שמגיעים להשגים גדולים, ולזאת הקב"ה בוחן את האדם דווקא בדברים קטנים שזה מסמל את מהות הפנימית של האדם ורק לאחר מכן משפיע על האדם גדולה ומלכות שפע וברכה והצלחה, יעזור השם שנזכה להיות נזהרים ונשמרים מכל רבב ובזה נזכה להקים בית לשם ולתפארת בישראל אמן.

בידידות ואהבה ובברכת שבת שלום

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד ת"ו